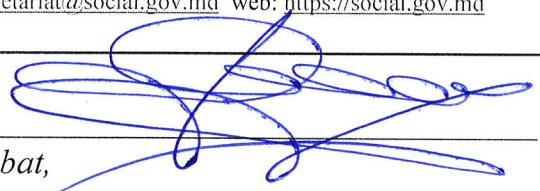




MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTRY OF LABOUR AND SOCIAL PROTECTION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

str. Vasile Alecsandri 1, MD-2009, mun. Chișinău
Tel. +373 22 804 402, +373 22 804 496; e-mail: secretariat@social.gov.md web: <https://social.gov.md>


Aprobat,
Vasile CUȘCA, Secretar de Stat

Proces-verbal
al ședinței Grupului interministerial tehnic privind implementarea Garanției europene pentru copii în Republica Moldova

Data: 11 martie 2026, ora 9³⁰

Locația: Sala "Pantelimon Halippa", Toro Center, str. Pantelimon Halippa 6, mun. Chișinău

A prezidat:

Vasile Cușca, Secretar de Stat, Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

A moderat ședința:

Evelina Miron, consultantă principală, Direcția politici de protecție a drepturilor copilului și familiilor cu copii, Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Au fost invitați:

Membrii Grupului interministerial tehnic de lucru pentru implementarea **Garanției Europene pentru Copii** din cadrul autorităților publice centrale, reprezentanții Agențiilor teritoriale de asistență socială, membrii Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului coordonată de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, reprezentanții partenerilor de dezvoltare și alți reprezentanți ai societății civile. Lista participanților se anexează.

Au participat: 80 de persoane, reprezentanți ai autorităților publice centrale ale statului, reprezentanții Agențiilor teritoriale de asistență socială, membrii Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului coordonată de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, reprezentanții partenerilor de dezvoltare și ai organizațiilor non-guvernamentale din Republica Moldova.

Ordinea de zi:

1. Analiza aprofundată „Deep-dive” în contextul implementării **Garanției Europene pentru Copii** în Republica Moldova: **sărăcia și grupurile țintă de copii aflați în dificultate**;
2. Analiza aprofundată în contextul implementării **Garanției Europene pentru Copii** în Republica Moldova: **accesul la servicii esențiale**;
3. Studiul privind barierele de acces la servicii esențiale în opinia profesioniștilor și a părinților/îngrijitorilor în contextul **Garanției Europene pentru Copii**;

4. Studiul privind barierele de acces la servicii esențiale în opinia copiilor;

5. Discuții în format *World Café* privind stabilirea priorităților pentru intervenții de politici publice necesare pentru finalizarea analizei aprofundate „Deep-dive” și integrarea acestora în viitorul plan național de acțiuni pentru implementarea **Garanției Europene pentru Copii**;

- Priorități în domeniul educației și îngrijirii timpurii;
- Priorități în domeniul educației și activităților școlare;
- Priorități în domeniul asistenței medicale;
- Priorități în domeniul alimentației sănătoase;
- Priorități în domeniul protecției sociale a copilului și familiei în dificultate.

6. Prezentarea principalelor concluzii și recomandări;

7. Stabilirea pașilor următori.

În debutul ședinței, domnul *Vasile Cușca, Secretar de Stat al Ministerului Muncii și Protecției Sociale*, a adresat un cuvânt de salut participanților și a accentuat că analiza aprofundată prezentată în cadrul evenimentului oferă o bază solidă de date și evidențe privind situația copiilor din Republica Moldova și barierele cu care aceștia se confruntă în accesul la servicii esențiale. Constatările acesteia vor ghida elaborarea Planului Național de Acțiuni pentru implementarea **Garanției Europene pentru Copii**, un angajament important al Republicii Moldova în procesul de apropiere și aliniere la standardele Uniunii Europene.

În acest sens, domnul *Vasile Cușca* a accentuat importanța unui proces participativ și a unui consens larg privind cadrul de implementare a **Garanției Europene pentru Copii** și a îndemnat participanții să contribuie cu feedback și propuneri.

La rândul său, domnul *Gerrit Maritz, Reprezentant adjunct al UNICEF Moldova*, a accentuat obiectivul ședinței de a discuta rezultatele unei analize aprofundate care ajută să înțelegem nu doar datele statistice, ci și barierele reale cu care se confruntă copiii și familiile în accesarea serviciilor esențiale. Scopul acestei întâlniri este de a valida aceste constatări și de a ne asigura că viitorul cadru de implementare a Garanției să se bazeze pe dovezi solide și să reflecte realitățile din teren.

Participanților li s-au prezentat date rezultate atât din consultarea specialiștilor și părinților, cât și din discuțiile directe cu copiii din grupurile țintă, aspect care conferă analizei o perspectivă completă asupra realităților de pe teren. Această abordare permite identificarea lacunelor în educația și îngrijirea timpurie, educația incluzivă și activitățile școlare de calitate, serviciile de sănătate și alimentația sănătoasă, precum și prestațiile și serviciile de protecție socială, oferind o bază solidă pentru stabilirea priorităților și structurarea intervențiilor din Planul Național de Acțiune.

Prima parte a întâlnirii a fost prezentată de domnul *Artiom Sîci, Specialist în Politici Sociale, UNICEF Moldova*, care era dedicată prezentării unei analize detaliate privind sărăcia copiilor și identificarea grupurilor vulnerabile. Procesul de identificare a grupurilor-țintă de copii aflați în dificultate a fost fundamentat pe recomandările **Garanției Europene pentru Copii** și pe consultări extinse desășurate cu experți, autorități centrale, organizații internaționale și societatea civilă. Selectarea grupurilor a pornit de la analiza riscurilor de sărăcie, deprivare multidimensională și excluziune socială, utilizând indicatori oficiali privind sărăcia monetară, sărăcia multidimensională, condițiile de trai, accesul la servicii, statutul juridic și situația familială.

Artiom Sîci a prezentat analiza comprehensivă a fenomenului sărăciei copilului în Republica Moldova. A fost subliniat că nu există o definiție legală unică a sărăciei și excluziunii sociale, însă acestea sunt reflectate în multiple acte normative și indicatori naționali.

Prezentarea a evidențiat incidența ridicată a sărăciei absolute, în special în rândul copiilor sub 3 ani și al celor din gospodăriile numeroase, precum și disparități teritoriale majore, regiunea de Sud fiind cea mai afectată. *Artiom Sîci* a insistat asupra necesității unei „schimbări de paradigmă”, trecând de la acoperirea legislativă la intervenții cu impact tangibil, prin prevenție timpurie, integrarea serviciilor, reorientarea finanțării spre intervenții cost-eficiente și consolidarea monitorizării bazate pe rezultate.

În concluzie, el a evidențiat importanța trecerii de la un model centralizat la unul multi-nivel, în care autoritățile locale dispun de instrumente de planificare, monitorizare și bugetare adaptate realităților din teritoriu.

În continuare, au fost prezentate analize tematice privind accesul copiilor la servicii esențiale. Doamna *Galina Bulat, Specialista în educație UNICEF Moldova*, a prezentat situația accesului la educație timpurie și învățământul general, subliniind progresele, dar și lacunele semnificative în ceea ce privește incluziunea copiilor vulnerabili. Ea a subliniat că sistemul de educație timpurie dispune de peste 1.469 instituții, însă cererea depășește capacitatea disponibilă, în special pentru copiii sub 3 ani. A fost evidențiat progresul constant al ratei de cuprindere în educația timpurie (87,6% pentru copiii de 1–6 ani în 2024), dar și faptul că serviciile sunt afectate de supraaglomerare, infrastructură insuficientă și lipsa specialiștilor. Raportul cadru didactic–copii depășește normele, iar incluziunea copiilor cu CES este frecvent doar formală, din cauza insuficienței serviciilor de suport.

La fel, a semnalat performanțe îngrijorătoare conform evaluărilor PISA, cu rezultate sub media OECD și cu diferențe majore între rural și urban. Principalele bariere identificate de cadre didactice și părinți includ sărăcia, lipsa transportului școlar, discriminarea și infrastructura deficitară.

Doamna *Viorelia Moldovan-Batrînac, Consultanta UNICEF Moldova*, a abordat accesul copiilor la servicii medicale esențiale, prezentând o analiză detaliată a indicatorilor-cheie de sănătate (2020–2024). Ea a subliniat că asistența medicală este garantată pentru toți copiii, gravidele și mamele cu copii mici, însă inechitățile teritoriale persistă, mediul rural fiind dezavantajat în ceea ce privește accesul la pediatri, servicii de intervenție timpurie, stomatologie și diagnostic de înaltă performanță.

Prezentarea a evidențiat creșterea mortalității infantile și a bolilor respiratorii, precum și incidența în creștere a tuberculozei pediatrice și a tulburărilor de sănătate mintală. Un accent puternic a fost pus pe necesitatea consolidării screeningului universal, intervenției timpurii, mecanismele integrate de referire și digitalizarea sistemelor medicale. În privința alimentației sănătoase, s-a prezentat implementarea cadrului național pentru masa sănătoasă gratuită și standardele nutriționale obligatorii. Ea a subliniat însă că sărăcia alimentară este severă în rândul copiilor vulnerabili, iar infrastructura cantinelor este inegală între urban și rural. Adolescenții prezintă comportamente alimentare îngrijorătoare, iar accesul copiilor romi și refugiați rămâne limitat.

Prezentarea analizei a fost continuată de doamna *Viorica Dumbrăveanu, Ofițeră în*

Programe de Protecție a Copilului UNICEF Moldova, care s-a focusat pe situația protecției sociale, concentrându-se pe indemnizațiile pentru copii, ajutorul social și serviciile sociale destinate copiilor în dificultate. Ea a remarcat faptul că numărul beneficiarilor de ajutor social a scăzut substanțial în ultimii ani, în timp ce cuantumul mediu pentru familiile cu copii rămâne modest în raport cu costurile reale. Un capitol important a vizat alocațiile pentru copiii cu dizabilități și copiii rămași fără întreținător, unde numărul beneficiarilor și cuantumul prestațiilor au crescut, dar nu acoperă costul real al dizabilității.

Au fost prezentate recomandări privind indexarea regulată a prestațiilor, recalibrarea cuantumurilor și corelarea lor cu minimul de existență. În privința serviciilor sociale, prezentarea a subliniat progresele generate de Reforma RESTART, în special extinderea managementului de caz și a echipelor mobile. Totuși, acoperirea serviciilor rămâne neuniformă, iar lacunele de capacitate, finanțare și contractare afectează accesul copiilor vulnerabili.

Prezentarea s-a încheiat cu direcții strategice pentru consolidarea sistemului: programe integrate de sprijin pentru familii, un program național al serviciilor sociale și mecanisme de feedback ale beneficiarilor.

A doua parte a ședinței a inclus prezentarea a două studii privind barierele de acces la servicii esențiale: unul realizat pe baza opiniilor profesioniștilor și părinților, prezentat de doamna *Anastasia Oceretnii*, expertă UNICEF, și unul bazat pe perspectiva copiilor, expus de doamna *Arina Zîcu*, reprezentantă a Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului.

Ambele studii evidențiază că principalii factori care limitează accesul copiilor la servicii esențiale în Republica Moldova sunt sărăcia, migrația părinților, lipsa infrastructurii adaptate, insuficiența personalului calificat și serviciile de suport reduse. Copiii cei mai vulnerabili sunt cei din familii sărace, cu dizabilități, victime ale violenței sau separați de părinți. Bariere semnificative apar în educația timpurie și școlară, sănătate, protecție socială și justiție, cu dificultăți accentuate pentru copiii cu dizabilități. Concluziile subliniază necesitatea cooperării intersectoriale, extinderii serviciilor integrate, îmbunătățirii infrastructurii și investițiilor în resurse umane, pentru a asigura implementarea eficientă a **Garanției Europene pentru Copii** și respectarea interesului superior al copilului.

Ulterior, participanții au lucrat în grupuri tematice, în format **World Café**, având ca obiectiv identificarea priorităților de politici publice necesare pentru finalizarea analizei aprofundate „Deep-dive” și integrarea acestora în viitorul Plan Național de Acțiuni pentru implementarea **Garanției Europene pentru Copii**.

Grupurile au fost împărțite tematic, în funcție de principalele domenii acoperite de **Garanție** – educație timpurie, educație și activități școlare, asistență medicală, alimentație sănătoasă și protecția socială a copilului. Facilitatorii pentru fiecare grup au fost selectați în baza expertizei și a rolului lor instituțional în domeniul corespunzător, incluzând reprezentanți ai ministerelor de linie (MEC, MS, MMPS, ANSP) și ai UNICEF. Scopul exercițiului a fost de a identifica prioritățile imediate, de a evalua opțiunile de intervenție în funcție de impact și fezabilitate și de a crea o bază comună pentru definirea acțiunilor intersectoriale necesare în implementarea **Garanției Europene pentru Copii**.

În încheierea sesiunii, domnul *Igor Chișcă*, șeful Direcției politice de protecție a

*drepturilor copilului și familiilor cu copii, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a subliniat că analiza aprofundată prezentată în cadrul evenimentului confirmă necesitatea unei abordări integrate și coerente pentru asigurarea implementării eficiente a **Garanției Europene pentru Copii** în Republica Moldova. Concluziile desprinse din cele patru domenii majore, educație timpurie, educație și activități școlare, sănătate și alimentație sănătoasă, precum și protecție socială, demonstrează că, deși au fost înregistrate progrese semnificative, persistă încă disparități teritoriale, lacune de finanțare, insuficiență de resurse umane și bariere structurale care împiedică accesul deplin al copiilor vulnerabili la serviciile esențiale.*

El a evidențiat importanța recomandărilor formulate de grupurile de lucru, subliniind că acestea oferă o direcție clară pentru prioritizarea intervențiilor cu cel mai mare impact și cu cea mai bună fezabilitate, atât la nivel central, cât și local. De asemenea, a remarcat valoarea procesului participativ desfășurat în format **World Café**, care a permis integrarea expertizei intersectoriale și validarea colectivă a direcțiilor de acțiune.

În acest context, domnul *Igor Chișcă* a anunțat că următoarea ședință a grupului interministerial va avea loc în perioada 29-30 aprilie 2026, având drept obiectiv principal elaborarea Planului de Acțiuni pentru implementarea **Garanției Europene pentru Copii**. Această etapă va include consolidarea propunerilor prezentate, definirea indicatorilor de monitorizare și a mecanismelor de coordonare intersectorială, astfel încât implementarea să avanseze în mod coerent și eficient.

În final, el a reafirmat angajamentul Ministerului Muncii și Protecției Sociale de a continua colaborarea strânsă cu ministerele de linie, administrațiile publice locale, societatea civilă, și partenerii de dezvoltare pentru a construi un sistem mai echitabil, mai accesibil și mai responsabil pentru toți copiii din Republica Moldova, în special pentru cei aflați în dificultate.

A protocolat: 

Ina Scaticailov

Consultant principal, Direcția politici de protecție a drepturilor copilului și familiilor cu copii



Vizat:

Igor CHIȘCĂ,

Șef, Direcția politici de protecție a drepturilor copilului și familiilor cu copii